

نگاهی به ساختار قوه مقننه در استرالیا و تفاوت‌های آن با پارلمان بریتانیا

■ مجالس «اعلیٰ» و «سفلی» در استرالیا

عالیه ارفعی

احیاناً هم نامی و شباهت ظاهری میان این دو پارلمان موجب اشتباه نگردد. اول؛ مجلس سنای استرالیا (مجلس اعلیٰ) هیچ‌گونه شباهتی با مجلس لردان انگلیس ندارد و این دو نهاد از نظر قدرت و ترکیب با یکدیگر متفاوتند. سنای استرالیا شباهت فراوانی به مجلس عوام (مجلس سفلی) بریتانیا دارد.

قوه مقننه در کشور استرالیا متشکل از دو مجلس نمایندگان و سنا و شخص فرماندار کل است. این ترکیب در مجموع به «پارلمان» یا «پارلمان مشترک المنافع» موسوم است و علی‌رغم شباهت ظاهری با پارلمان بریتانیا از بسیاری جهت‌ها با این پارلمان تفاوت دارد. در زیر پیش از آغاز بحث، به شیوه تطبیقی به بیان این تفاوت‌ها می‌پردازیم تا

پیشینه و کارکرد مجلس سنای

وجود تقسیم‌بندی ناحیه‌ای؛ تفاوت دیگر میان مجلس عوام بریتانیا و مجلس نمایندگان استرالیا ناشی از بخش ۲۴ قانون اساسی است. برحسب این ماده، عضویت در مجلس نمایندگان، به نسبت جمعیت ایالتها، میان آنها تقسیم شده است و دست‌کم ۵ نماینده برای هر منطقه انتخابیه در نظر گرفته شده که از این بابت شباهتی میان دو مجلس موجود نیست^(۵). در بریتانیا تعداد نمایندگان مجلس عوام صرفاً تابعی از تصمیم پارلمان است؛ مضافاً اینکه در بریتانیا تقسیم‌بندی ناحیه‌ای مانند استرالیا نیز وجود ندارد.

دوره نمایندگی؛ بنا بر بخش ۲۸ قانون اساسی استرالیا دوره نمایندگی در مجلس نمایندگان سه سال است^(۶)؛ در صورتی که در بریتانیا هیچ‌گونه محدودیتی برای مدت نمایندگی در مجلس عوام وجود ندارد. امروزه در عمل و بر طبق قوانین مصوبه پارلمان دوره نمایندگی در مجلس عوام ۵ سال تعیین شده است.

سوم؛ تفاوت قدرت، مقام سلطنت در استرالیا و بریتانیاست. با آنکه برحسب ماده ۲ قانون اساسی استرالیا^(۷)، فرماندار کل منصوب ملکه به عنوان نماینده کشورهای مشترک‌المنافع عمل می‌کند و از تمام امتیازات متعلق به ملکه برخوردار است، امروزه در بسیاری از موارد، قدرت فرمانداران کل بالاتر از قدرت ملکه است.

نحوه‌گزینش اعضا؛ از عمده این تفاوتها می‌توان به نحوه‌گزینش اعضا اشاره کرد. در استرالیا سیستم‌گزینش سناتورها انتخابی است؛ درحالی‌که در مجلس لردان انگلستان، دو عامل یعنی «انتصاب» و «ارث»^(۸) در گزینش دخالت دارند^(۱).

دوره نمایندگی؛ دوره نمایندگی در مجلس لردان بریتانیا دائم‌العمر است؛ درحالی‌که قانون اساسی استرالیا دوره نمایندگی مجلس سنا را شش سال تعیین کرده است^(۲).

اختیارات؛ از لحاظ قیاسی، قدرت سنای استرالیا در غالب موارد مشابه و مساوی با مجلس نمایندگان آن کشور است. مبنای صلاحیت و امتیاز متساوی میان سنا و مجلس نمایندگان استرالیا برخاسته از ماده ۵۳ قانون اساسی آن کشور است که می‌گوید: «... مگر این‌که به گونه دیگری تصریح شده باشد، سنا صاحب قدرت متساوی با مجلس نمایندگان درخصوص قانونگذاری است.^(۳)» درحالی‌که در بریتانیا قدرت و اختیارات مجلس لردان از هیچ جهت قابل قیاس با مجلس عوام نیست.

دوم؛ تفاوت‌های میان مجلس عوام بریتانیا و مجلس نمایندگان استرالیا را می‌توان در سه بخش زیر طبقه‌بندی کرد:

تعداد نمایندگان؛ در استرالیا برحسب تصریح بخش ۲۴ قانون اساسی، تعداد کل نمایندگان مجلس نمی‌تواند بیش از دو برابر اعضای مجلس سنا باشد^(۴).

نشان از آن دارد که ماده ۵۱ تنها در حکم مجموعه‌ای نسبتاً کامل از اختیارات پارلمان است و صلاحیتهای پارلمان را نباید تنها منحصر به این ماده دانست بلکه باید آن را از خلال کل قانون اساسی و پس از اشراف کامل بر مواد آن استخراج کرد. این امر یکی از ویژگیهای قانون اساسی استرالیاست.

مجلس نمایندگان

گفتیم بخش اول قانون اساسی استرالیا، پارلمان یا پارلمان مشترک‌المنافع را متشکل از دو مجلس و شخص ملکه می‌داند^(۱۲). قانون اساسی نظر به اهمیت مجلس نمایندگان در این تشکل سه‌گانه و حلقه ارتباط بلاواسطه وکلا و موکلین این مجلس، نقطه اصلی و آغاز قوه مقننه را مجلس نمایندگان قرار داده است. اما تدوین مسأله انتخاب مستقیم در ماده ۲۴ قانون اساسی آن کشور به صورت «مجلس نمایندگان متشکل از منتخبین بلاواسطه‌ای است که توسط آحاد مردم مشترک‌المنافع انتخاب شده‌اند...»^(۱۳)، موجب تفاسیر متعددی از این قانون و طرح مسأله در دیوان عالی استرالیا شده است که به صورت رای قضایی باقی مانده‌اند ولی در مفاد ماده ۲۴ تغییری را به وجود نیاورده‌اند^(۱۴).

تعداد و ترکیب اعضا؛ ماده ۲۴ در بخش انتهایی خود به تعداد اعضای مجلس نمایندگان اشاره می‌کند و می‌گوید «تعداد اعضای مجلس نمایندگان... به تعداد دو برابر اعضای مجلس سنا بوده... برای هر ایالت حداقل پنج نماینده ملحوظ شده

قوه مقننه در قانون اساسی استرالیا

در قانون اساسی استرالیا اهمیت ویژه‌ای به قوه قانونگذاری داده شده است؛ به طوری که ۶۰ بخش اولیه این قانون که حدود نیمی از قانون اساسی ۱۲۸ ماده‌ای این کشور را دربر می‌گیرد، درخصوص ترکیب، روند کار و بسیاری از امتیازات و اختیارات قوه قانونگذاری است. ماده ۵۱ که خود به تنهایی طولانی‌ترین ماده در قانون اساسی و مشتمل بر ۴۰ بند است^(۸)، پارلمان را مورد بحث قرار می‌دهد. از مطالعه قانون اساسی استرالیا چنین مستفاد می‌شود که اختیارات ملحوظه در ماده ۵۱ دربرگیرنده کل اختیارات پارلمان نیست و بخشهای دیگری از قانون اساسی نیز اختیار تقنین در باب بسیاری از مسائلی را که در ماده ۵۱ نیامده است، به پارلمان می‌دهد.

یکی از ویژگیهای قانون اساسی درباره اختیارات پارلمان درج عبارت «مگر آن که پارلمان به گونه دیگری عمل کند»^(۹) است که این عبارت به خودی خود اختیارات وسیع و گسترده قوه قانونگذاری آن کشور را حتی در تغییر مواد مندرج در قانون اساسی روشن می‌سازد. با اینکه این لفظ در ماده ۵۱ تحت عنوان «اختیارات پارلمان» ملحوظ نگردیده اما زبان قاطع این ماده که پارلمان را مجاز و مختار به قانونگذاری در ۴۰ زیربخش این ماده ساخته است و گنجانیده شدن اختیارات دیگر پارلمان در بخشهای دیگر قانون اساسی از جمله مبحث ششم تحت عنوان «ایالات جدید»^(۱۰) و مبحث چهارم با عنوان «مالیه و تجارت»^(۱۱)

پیشینه و کارکرد مجلس سنای استرالیا

سراسر قانون اساسی هیچ ماده‌ای که متضمن افزایش خودبخود تعداد اعضای مجلس نمایندگان و سنا باشد وجود ندارد. همچنین از یک سو اختیارات گسترده مجلس سنا به صورتی تدوین شده است که ارتباطی به تعداد اعضای آن ندارد تا افزایش یا قلت کمی اعضا موجب بسط یا تحدید صلاحیت آن به شمار رود و از سوی دیگر هیچ‌گاه دو مجلس به صورت یک نهاد واحد رأی نمی‌دهند و همیشه از طریق خطهای حزبی خود در قانونگذاری دخیل هستند و این امر، مسأله تفوق یکی از دو مجلس بر دیگری را در صورت تشکیل اجلاس مشترک که برای خروج از بن‌بستهای قانونگذاری منعقد می‌شود^(۱۶)، مردود می‌سازد^(۱۷). بعلاوه پیچیدگیهای قانونی تشکیل این کمیته باعث شده تا در طول تاریخ حیات پارلمانی استرالیا، تنها یک بار اجلاسی مشترک از این نمونه منعقد شود^(۱۸).

آنچه مسلم است تئوری «تناسب و ارتباط» که در قانون اساسی استرالیا به کار گرفته شده است، تحدیدی درخصوص توسعه طبیعی مجلس نمایندگان محسوب می‌شود. در سال ۱۹۷۶ میلادی توافقی برای از بین بردن این تئوری میان احزاب بزرگ استرالیا صورت گرفت که مورد تصویب واقع نشد.

دوره نمایندگی؛ برحسب ماده ۲۸ قانون اساسی استرالیا^(۱۹)، هر دوره قانونگذاری در

است. برحسب این ماده پارلمان مجاز و مختار است که تعداد نمایندگان هر ایالت را مشخص کند و تعداد کل نمایندگان نواحی مختلف استرالیا را روشن سازد^(۱۵).

در سی و ششمین دوره قانونگذاری در پارلمان استرالیا که آخرین دوره قانونگذاری این کشور است، تعداد ۱۴۸ نماینده از ایالتها و قلمروهای استرالیا به شرح زیر در مجلس نمایندگان آن کشور حاضر بوده‌اند:

نیوساوت ویلز: ۵۱، ویکتوریا: ۳۸، کوئینزلند: ۲۴، استرالیای غربی: ۱۴، استرالیای جنوبی: ۱۳، تاسمانی: ۵، قلمرو پایتخت استرالیا: ۲، قلمرو شمالی: ۱.

در منطق محدودیت تعداد اعضای مجلس نمایندگان به دو برابر تعداد اعضای سنا، گفته می‌شود که افزایش تعداد اعضای سنا می‌تواند به جبران این مسأله بپردازد یعنی، به مجرد افزایش تعداد اعضا در مجلس سنا، مجلس نمایندگان مختار خواهد بود که تعداد نمایندگان خود را به میزان دو برابر نمایندگان افزوده شده به مجلس سنا، افزایش دهد و این امر به خودی خود تناسب میان اعضای دو مجلس را همواره متعادل و متناسب خواهد ساخت. این شیوه که در زمان تدوین قانون اساسی به منظور حفظ کارایی مجلس سنا - که در صورت ازدیاد تعداد اعضای مجلس نمایندگان به نسبت افزایش جمعیت دچار مخاطره می‌گردید - در ماده ۲۴ ملحوظ گردیده، بظاهر قانع‌کننده نیست. بعلاوه، در

مجلس نمایندگان سه سال است، اما قبل از انقضای این موعد، مجلس می‌تواند توسط فرماندار کل منحل شود.

نظامنامه داخلی: ماده ۵۰ قانون اساسی استرالیا مقرر می‌دارد که هر کدام از مجلسین مستقلاً یا به همراه مجلس دیگر به تعیین و تعیین نظامنامه داخلی خود مبادرت ورزند^(۲۰). نظامنامه داخلی مجلسین استرالیا با تشریح بسیار نسبت به جریان امور مرتبطه از جمله نحوه گذر لایحه‌ها، مقررات مربوط به مباحثات، مسائل مالی، عملکرد کمیته‌ها و غیره به بحث می‌پردازد.

نظامنامه داخلی دو مجلس برای نخستین بار به طور موقت در سال ۱۹۰۱ مورد پذیرش واقع شد و علی‌رغم متممها و اصلاحاتی چند، تا سال ۱۹۵۰ به همان نحو موقت باقی ماند تا اینکه پس از تصحیحات و تغییرات اساسی، نظامنامه‌های دائمی مورد پذیرش واقع شدند. از سال ۱۹۵۰ به بعد تا به حال مواد نظامنامه‌های دائمی همواره ثابت نبوده‌اند و دستخوش تغییرات فراوانی شده‌اند. بازنگری اساسی در نظامنامه داخلی در اولین مرحله در خلال سالهای ۱۹۶۰ و ۱۹۶۲ توسط «کمیته نظامنامه‌ها» صورت گرفته و در ۱۹۶۳ مورد تایید واقع شده است. از سال ۱۹۶۳ به بعد نیز دو مجلس بویژه مجلس نمایندگان نسبت به اصلاح یا افزودن متممهایی به نظامنامه ۱۹۶۳ مبادرت کرده‌اند.

تمسک به شیوه عمل مجلس عوام بریتانیا در کلیه مواردی که نظامنامه مجلس نمایندگان مسکوت گذاشته است، نحوه‌ای

است که قابلیت انعطاف فراوانی به این نظامنامه می‌دهد.

افتتاح پارلمان: برحسب ماده ۳۲ قانون اساسی^(۲۱) به دنبال انحلال یا انقضای دوره قانونگذاری مجلس نمایندگان، دستور برگزاری انتخابات باید ظرف ۱۰ روز صادر گردد^(۲۲). تعیین روزی که پارلمان باید پس از برگزاری انتخابات تشکیل جلسه دهد، برعهده فرماندار کل است^(۲۳).

انتخاب شوندهگان: برحسب ماده ۳۴ قانون اساسی استرالیا، شرایط انتخاب شوندهگان داشتن ۲۱ سال تمام^(۲۴)، داشتن صلاحیت رای دادن برای مجلس نمایندگان^(۲۵)، سه سال اقامت در حوزه انتخابیه^(۲۶) و تابعیت مشترک المنافع^(۲۷) است؛ بعلاوه، ماده ۴۴ همین قانون تصریح می‌کند^(۲۸) که اتباع خارجی^(۲۹)، محکومان به جنحه یا جنایاتی که جزای قانونی آن از یک سال حبس بیشتر است^(۳۰) و ورشکستگان به تقصیر^(۳۱) از جمله مواردی هستند که مانع انتخاب شدن و انتخاب کردن افراد می‌گردند. شرایط انتخاب شوندهگان و انتخاب‌کنندگان مجلس سنا نیز کاملاً مشابه با شرایط انتخاب شوندهگان و انتخاب‌کنندگان مجلس نمایندگان است.

تشکیلات مجلس نمایندگان

رئیس مجلس؛ اولین وظیفه نمایندگان هر دوره جدید قانونگذاری، پس از انجام مراسم، انتخاب رئیس مجلس نمایندگان است. ماده ۱۲ نظامنامه داخلی مجلس نمایندگان استرالیا نحوه انتخاب رئیس

پیشینه کارگزاران مجلس سنا

مجلس نمایندگان بدون تصویب این کمیته صورت نمی پذیرد^(۳۷).

کمیته مجلس؛ مرکب از رئیس مجلس و ۶ عضو دیگر که وظیفه بررسی امور مرتبط با تسهیلات مربوط به اعضا را عهده دار است^(۳۸).

کمیته منافع اعضا؛ مرکب از ۷ عضو که ۴ عضو آن باید یا به وسیله نخست وزیر یا رهبر اکثریت، منصوب و ۳ عضو دیگر از اعضای اقلیت مخالف باشند^(۳۹). رئیس این کمیته را نخست وزیر یا رهبر حزب اکثریت در مجلس انتخاب می کند^(۴۰). این کمیته اختیار فرستادن سوابق و اسناد را برای اعضا دارد ولی نمی تواند به تحقیق و تجسس درباره منافع شخصی و فردی نماینده پردازد؛ مگر آنکه امکان چنین تحقیقی با آرای مثبت ۴ تن از اعضای کمیته، با استیضای رئیس آن، تایید شود^(۴۱).

کمیته نظامنامه؛ مرکب از ۸ عضو است که وظیفه بررسی و ارائه مشاوره درباره چگونگی بهبود شیوه کار و اتخاذ شیوه های نوین اداره مجلس را عهده دار است^(۴۲). رئیس این کمیته یکی از اعضای دولتی مجلس است^(۴۳). این کمیته مجاز به تشکیل کمیته های فرعی مرکب از ۳ تن از اعضای خود یا بیشتر برای بررسی مسائل تحت صلاحیت خود می باشد^(۴۴).

به غیر از این کمیته های دائم که هر کدام با ویژگی مدد رسانی به امور داخلی مجلس نمایندگان مشخصند، کمیته های دائم دیگری

مجلس را بتفصیل مورد بحث قرار می دهد^(۳۲). این ماده از نظامنامه با استعانت از ماده ۳۵ قانون اساسی^(۳۳) تهیه شده است. حوزه وظایف رئیس مجلس نمایندگان بسیار گسترده است و مواردی از جمله اعمال قوانین و قواعد مربوط به مباحثات، صدور مجوز برای سخنرانی نمایندگان، اجازه طرح سؤال، اعلام نظر از جانب مجلس نمایندگان، ریاست مشترک با رئیس مجلس سنا بر کتابخانه پارلمان و کمیته مشترک رسانه های گروهی، تنظیم مواد مربوط به ایجاد تسهیلات برای اعضاء، نظارت بر بخش اداری مجلس و... را دربر می گیرد.

کمیته های مجلس نمایندگان^(۳۴) در ابتدای شروع هر دوره پارلمان، مجلس نمایندگان به تشکیل کمیته های زیر اقدام می کند:

کمیته «مصونیتها و امتیازات»؛ مرکب از رهبر مجلس نمایندگان، معاون رهبر حزب مخالف یا نمایندگان آنها و ۹ عضو دیگر^(۳۵). کمیته کتابخانه؛ متشکل از رئیس مجلس نمایندگان و ۶ عضو دیگر که همراه با کمیته مشابه خود در مجلس سنا فعالیت می کند^(۳۶).

کمیته انتشارات؛ مرکب از ۷ عضو، که همراه با کمیته همتای خود در مجلس سنا نسبت به قابلیت انتشار عریضه ها و اسناد و توزیع انتشارات پارلمانی و حکومتی تصمیم گیری و اقدام می کند. هیچ نشری در

نمی‌تواند کمتر از شش تن و به صورت غیر مساوی با یکدیگر باشد^(۴۸). تعداد فعلی سناتورها بر طبق «قانون نمایندگی» مورخ ۱۹۴۸ به ۱۰ تن برای هر ایالت افزایش یافته است^(۴۹).

دوره نمایندگی؛ دوره نمایندگی
سناتورها شش سال است که هر سه سال یک بار نسبت به انتخاب نیمی از آنان که دوره نمایندگی آنها سرآمده است، انتخابات صورت می‌گیرد. در صورت انحلال دو مجلس به طور همزمان (امری که بندرت اتفاق می‌افتد)، منتخبین جدید سنا باید به دو گروه تقسیم شوند؛ یعنی برای بعضی از آنها دوره نمایندگی ۳ ساله در نظر گرفته شود تا پس از انقضای آن مدت نسبت به انتخاب سناتورهای جدید اقدام شود. در چنین صورتی، تقسیم‌بندی سناتورها برای نمایندگی بلندمدت یا کوتاه‌مدت بنا بر صلاحدید سنا صورت می‌گیرد. روش این تقسیم‌بندی در عمل به این صورت است که سناتورهایی که آرای بیشتری کسب کرده‌اند، در طبقه‌بندی بلندمدت جای می‌گیرند تا نیمی از کرسیهای سنا را شامل شوند و دوره نمایندگی بقیه سناتورها، کوتاه‌مدت، یعنی تنها به مدت ۳ سال تعیین می‌شود و پس از انقضای این دوره نسبت به جانشینی سناتورهای جدیدی که دوره نمایندگی آنها شش سال خواهد بود اقدام می‌شود^(۵۰). برحسب بند ۲ از ماده ۱۳ قانون اساسی استرالیا برگزاری انتخابات جدید یک سال قبل از اختتام دوره نمایندگی خواهد بود^(۵۱). همچنین بنا بر تصریح ماده ۱۵

نیز وجود دارند که با هدفی عام و برای مدد رسانی به امر قانونگذاری شکل گرفته‌اند. این کمیته‌ها عبارتند از:

- ۱) کمیته دائم مباحث حقوقی و مسائل مرتبط با قانون اساسی
 - ۲) کمیته دائم محیط زیست
 - ۳) کمیته دائم استخدامی، آموزشی و تربیتی
 - ۴) کمیته دائم امور اجتماعی
 - ۵) کمیته دائم بومیان و مسائل مرتبط با تنگه تورس
 - ۶) کمیته دائم صنعت، علوم و تکنولوژی
 - ۷) کمیته دائم حمل و نقل، ارتباطات و تجهیزات
 - ۸) کمیته دائم امور بانکی، مالی و اداره امور عامه
- اعضای این کمیته‌ها بین ۱۰ الی ۱۵ عضو متغیرند^(۴۵).

مجلس سنا

پایه و اساسی که مجلس سنای استرالیا بر روی آن استوار است، ماده ۷ قانون اساسی آن کشور است که می‌گوید: «سنا متشکل از سناتورهایی از ایالات است که به طور مستقیم با رای مردم ایالات انتخاب می‌شوند؛ مگر آنکه پارلمان به گونه‌ای دیگر تصریح کند^(۴۶) و^(۴۷)»

تعداد نمایندگان سنا؛ تعداد نمایندگان هر ایالت در مجلس سنا ۶ نفر است ولی قانون اساسی تصریح دارد که پارلمان می‌تواند در افزایش یا کاهش تعداد اعضای نمایندگان هر ایالت به وضع قانون بپردازد. به هر حال تعداد نمایندگان چندین ایالت اصلی

پیشینه و کارکرد مجلس سنا

موفق به کسب آرای بیشتری شده باشد، به شرط آن که توانسته باشد اکثریت آرای سناتورهای حاضر را به خود اختصاص دهد^(۵۶)، به ریاست سنا انتخاب می‌شود. در صورت عدم احراز شرایط مندرجه در بند ۲ ماده ۷ نظامنامه داخلی سنا، نام نامزدی که آرای کمتری را به خود اختصاص دهد، از فهرست نامزدها حذف می‌شود و نسبت به رأی‌گیری دوباره اقدام خواهد شد^(۵۷). برکناری رئیس مجلس با آرای سناتورها و درخواست استعفای وی خطاب به فرماندار کل صورت می‌گیرد^(۵۸).

کمیته‌های مجلس سنا؛ کمیته‌های مجلس سنا به «دائم» و «منتخب» تقسیم‌بندی می‌شوند.

کمیته‌های دائم مجلس سنای استرالیا به شرح زیرند:

کمیته نظامنامه، این کمیته مرکب است از رئیس، نائب رئیس، رهبر حزب اکثریت و رهبر مخالفان و ۶ سناتور دیگر. این کمیته در آغاز هر دوره از پارلمان تشکیل می‌شود^(۵۹) و وظایف مشابه کمیته همتای خود در مجلس نمایندگان را داراست. کمیته نظامنامه‌ها می‌تواند کلیه موارد ارجاعی از جانب سناتورها و رئیس مجلس را که در خصوص نظامنامه و تشریفات کار سنا باشد، مورد مذاقه قرار دهد^(۶۰).

کمیته مصونیتها و امتیازات؛ این کمیته متشکل از ۷ سناتور است که در آغاز کار هر مجلس تشکیل می‌شود و وظیفه بررسی

قانون اساسی^(۵۲) اگر در خلال دوره نمایندگی، کرسی یک سناتور (بنا بر دلایل مختلف) خالی شود، مجلس (یا مجلسین) ایالتی که سناتور از آنجا به سنا راه یافته، نسبت به انتخاب جانشین وی اقدام خواهد کرد و در صورتی که مجلس (یا مجلسین) آن ایالت در حال نشست نباشد، این انتخاب به وسیله فرماندار ایالتی بنا بر توصیه «شورای اجرایی» آن ایالت صورت خواهد گرفت. دوره نمایندگی چنین سناتورهایی ۱۴ روز پس از شروع نشست جدید پارلمان منقضی خواهد شد^(۵۳).

تشکیلات مجلس سنا

رئیس مجلس سنا برحسب ماده ۱۷ قانون اساسی استرالیا و نظامنامه داخلی آن انتخاب می‌شود. در صورتی که تنها یک نامزد برای انتصاب به این سمت معرفی شود، بدون هیچ‌گونه رأی‌گیری یا پرسشی به این منصب گمارده می‌شود^(۵۴)، اما در صورتی که دو سناتور از جانب مخبر سنا که به طور موقت در غیاب رئیس مجلس در سمت رئیس انجام وظیفه می‌کند، به عنوان نامزدهای تصدی این منصب معرفی شوند، رأی‌گیری کتبی صورت خواهد گرفت و سناتوری که اکثریت آرا را کسب کرده باشد، کرسی ریاست را اشغال خواهد کرد^(۵۵). زمانی که بیش از دو سناتور برای احراز مقام ریاست سنا وجود داشته باشند، رأی‌گیری به صورت سابق خواهد بود و سناتوری که

مصونیتهای حاصله از نمایندگی را عهده‌دار است.

کمیته تخصیص بودجه و امور مربوط کارمندان؛ این کمیته از ۸ سناتور و رئیس مجلس سنا مرکب از رهبر موافقان یا یکی از سناتورهایی که به منصب وزارت منصوب شده، رهبر مخالفان و ۳ سناتور دیگر از حزبی که عهده‌دار تشکیل دولت است و ۳ سناتور که جزء حزب تشکیل دهنده دولت نیستند، تشکیل می‌شود. حوزه عملکرد این کمیته، تخمین بودجه سالانه و بودجه اضافی برای مجلس سنا، تغییر ساختار اداری سنا، امور مرتبط با کارمندان و سایر موارد مشابه ارجاعی توسط سناست. این کمیته در اجرای وظایف محوله نسبت به تعیین و تشخیص و گزارش مبلغی که باید در لوایح تخصص بودجه سالانه سنا گنجانیده شود و مسائل مرتبط با کارمندان و گزارش مطالعات سالانه خود به رئیس مجلس سنا مبادرت می‌کند. این کمیته اختیار تشکیل کمیته‌های فرعی مرکب از ۳ تن از اعضای خود را برای بررسی دقیقتر موضوعات محوله دارا می‌باشد. ریاست این کمیته با رئیس مجلس است و حداقل آرا برای تصمیم‌گیری در کمیسیون اصلی ۴ و در کمیسیونهای فرعی آن ۲ رای می‌باشد که در صورت تساری بین آرای موافق و مخالف در کمیسیون اصلی، رئیس مجلس که ریاست کمیسیون را نیز عهده‌دار است، رای نهایی را صادر خواهد نمود. این کمیته گزارشی از فعالیت روزانه خود تهیه می‌کند و به‌طور مرتب در اختیار کلیه نمایندگان

قرار می‌دهد (۶۱).

کمیته کتابخانه؛ کمیته کتابخانه از رئیس و ۶ سناتور تشکیل و جلسات خود را در نشست مشترک با کمیته مشابه در مجلس نمایندگان تشکیل می‌دهد (۶۲).

کمیته انتشارات؛ این کمیته مرکب از ۷ سناتور است که غالب نشستهای خود را با همتای مشابه خود در مجلس نمایندگان برگزار می‌کند هیچ سندی در پارلمان نمی‌تواند بدون تصویب این کمیته نشر و توزیع گردد (۶۳).

کمیته مقررات؛ این کمیته دائم مرکب از ۶ سناتور است که سه تن از اعضای آن از میان حزب تشکیل دهنده دولت و سه تن دیگر از میان اعضای احزاب دیگر حاضر در پارلمان انتخاب می‌شوند (۶۴).

کمیته قانونگذاری؛ این کمیته‌ها که با هدف کمک به امر تقنین شکل گرفته‌اند، کمیته‌های دائمی هستند که تعداد آنها در مجلس سنا ۹ کمیته به شرح زیر می‌باشد:

کمیته دائم امور اجتماعی،

کمیته دائم استخدام، آموزش و تعلیمات،

کمیته دائم محیط زیست،

کمیته دائم مالیه و امور اداری،

کمیته دائم امور خارجه، دفاع و تجارت،

کمیته دائم صنعت علوم و تکنولوژی،

کمیته دائم حقوقی و امور مربوط به

قانون اساسی،

کمیته حمل و نقل، ارتباطات و

تجهیزات. (۶۵)

تمامی این کمیته‌ها مرکب از شش

پیشنهادگر مجلس و سنا

کمیته موظف است با استناد به قوانین مصوبه پارلمان بر امر ارتباط رسانه‌های جمعی و پارلمان نظارت کند.

کمیته دائم مشترک امور دولتی؛ ۱۵ عضو دارد که ۱۰ تن از آنان از مجلس نمایندگان و ۵ تن از مجلس سنا انتخاب می‌شوند. این کمیته وظیفه بررسی و گزارش حسابهای دولت استرالیا را برعهده دارد و همچنین موظف است به پرسشهای ارجاعی هر دو مجلس پاسخ دهد.

کمیته مشترک پارلمانی در مورد سازمان امنیتی - اطلاعاتی استرالیا؛ ۴ عضو دارد که وظیفه بررسی جوانب مختلف فعالیت این سازمان را عهده‌دار است.

کمیته مشترک پارلمانی قلمرو پایتخت استرالیا؛ تعداد اعضای آن ۱۰ نفر است که به طور مساوی از میان اعضای دو مجلس انتخاب می‌شوند و وظیفه بررسی مسائل مربوط به پایتخت را که از جانب وزیر مربوطه یا نمایندگان دو مجلس به آن ارجاع می‌شود، عهده‌دار است.

کمیته مشترک روابط خارجی، دفاع و تجارت؛ با ۱۹ عضو از مجلس نمایندگان و ۱۱ عضو از مجلس سنا وظیفه بررسی امور مرتبط با روابط خارجی دفاع و تجارت را که از جانب وزیر امور خارجه، وزیر تجارت، وزیر دفاع آن کشور یا نمایندگان به آن ارجاع می‌شود، عهده‌دار است.

کمیته مشترک مسائل انتخاباتی؛ با اعضای مرکب از ۱۰ تن که به تساوی از

سناتور هستند که به تساوی از میان سناتورهایی که حزب آنها دولت را تشکیل می‌دهند و ۳ تن سناتور دیگر به پیشنهاد رهبر دولت و رهبر مخالفان دولت در سنا انتخاب می‌شوند. جدنصاب آرای لازم برای تصمیم‌گیری در این کمیته‌ها ۳ رای است (۶۶).

کمیته‌های مستتخپ؛ هر دو مجلس می‌توانند نسبت به تشکیل کمیته‌های منتخپ طی قطعنامه‌های داخلی خود اقدام کنند. چنین کمیته‌هایی باید گزارشهای خود را طی مدت زمان معینی که در قطعنامه تشکیل آنها تعیین شده، ارائه دهند. بلافاصله پس از ارائه گزارشهای لازم توسط کمیته‌های منتخپ، این‌گونه کمیته‌ها منحل می‌گردند. تعداد اعضای چنین کمیته‌هایی ثابت نیست و برحسب موضوع ارجاعی به آن تعیین می‌گردد.

کمیته‌های مشترک میان دو مجلس؛ به غیر از کمیته‌های دائم و منتخپ، کمیته‌هایی تحت عنوان کمیته‌های مشترک در ابتدای هر دوره قانونگذاری تشکیل می‌شود که اعضای آن از میان نمایندگان هر دو مجلس انتخاب می‌شوند. تعداد کمیته‌های مشترک در پارلمان استرالیا، ۱۰ کمیته است که در زیربه کمیته‌های مهم آن اشاره‌ای خواهیم داشت:

کمیته مشترک در رسانه‌های گروهی؛ این کمیته متشکل است از رئیس مجلس نمایندگان، رئیس مجلس سنا و ۵ تن از اعضای مجلس نمایندگان و ۲ سناتور. این

میان نمایندگان دو مجلس انتخاب می‌شوند. کمیته مقررات مربوط به مهاجرت؛ مقررات مصوبه سال ۱۹۸۵ و ارائه پیشنهاد برای ترمیم و اصلاح این قانون را عهده‌دار می‌باشد.

اختیارات پارلمان

همان‌طور که اشاره کردیم، اختیارات پارلمان استرالیا تحت ماده ۵۱ قانون اساسی مدون شده است. این ماده طولانی‌ترین ماده این قانون اساسی و مشتمل بر ۴۰ بند است که سرفصلهای اساسی زیر، این اختیارات را روشن می‌سازد:

وضع قوانین در خصوص تنظیم تجارت و دادوستد میان ایالات و سایر کشورها، وضع مالیات، تحدید تولید یا صدور کالا، استقراض، ارتباطات، قواعد مربوط به دفاع نظامی، نظارت بر امور مرتبط با اخترشناسی و هواشناسی، قرنطینه، مقررات ماهیگیری و رای دریای سرزمینی، سرشماری و آمار، قوانین مربوط به انتشار اسکناس و ضرب سکه و نظارت قانونی بر آن، مقررات مربوط به بانکداری فدرال و بانکهای ایالات در صورتی که عملکرد آنها و رای ایالاتشان باشد، بیمه، اوزان و مقادیر، ورشکستگی، حقوق انحصاری، ثبت اختراعات و علائم تجاری، تابعیت و امور مربوط به بیگانگان، قوانین مرتبط با شرکت‌های خارجی تجاری و مالی، ازدواج، طلاق، حق والدین، حضانت، مقرری افراد مسن و بیوه‌زنان، بیکاری، خدمات بهداشتی

و مقرری مرتبط با دانش‌آموزان، مقررات مربوط به روند قضاوت در دادگاههای مدنی و جزائی، وضع قوانین ویژه مورد نیاز برای اقوام مختلف، مهاجرت و برون کوچی، روابط خارجی، ارتباط میان استرالیا و جزایر پاسیفیک، مالکیت، کنترل خطوط راه آهن در ارتباط با حمل و نقل‌های نظامی استرالیا، ساخت خطوط راه آهن در ایالات (با توافق ایالت مربوط)، تلاش فراوان برای حل و فصل دعوی مربوط به صنعت، تدوین قانون در تمام مواردی که مواد قانون اساسی عبارت «مگر آنکه پارلمان به گونه دیگری تصریح کند» را دربردارند، موارد ارجاعی از پارلمان ایالات و قوانین مورد نیاز برای اجرای امتیازات مفوضه به پارلمان، از جمله وظایف پارلمان محسوبند^(۶۷).

البته کلیه اختیارات پارلمان در ماده ۵۳ نیامده است. در قانون اساسی چندین بار به وظایفی اشاره شده است که تحت سرفصلهای غیر قانونگذاری، به پارلمان و وظیفه انشاء قانون را می‌دهد.

روند قانونگذاری در پارلمان استرالیا

به غیر از لوایح مالی و لوایح مربوط به بودجه که بنا بر تصریح قانون اساسی منشأ آن باید مجلس نمایندگان باشد^(۶۸)، سایر لوایح می‌توانند از هر یک از دو مجلس نشأت بگیرند^(۶۹). تمامی لوایح - باستثنای لوایحی که موجد تغییر در قانون اساسی هستند^(۷۰) - با اکثریت ساده اعضای حاضر و رای دهنده تصویب می‌شوند. یک لایحه پس از آنکه به تصویب دو مجلس می‌رسد، در

پیشینه و کارکرد مجلس سنا

انواع مختلفی تقسیم‌بندی می‌شوند و زبان حقوقی خاص خود را دارا هستند. در حال حاضر طبقه‌بندی هفتگانه‌ای در مورد لوایح به شرح زیر معمول است:

- ۱- لوایح معمولی،
- ۲- لوایحی که در آن تخصیص‌های مالی ویژه مدنظر است،
- ۳- لوایح پشتیبانی مالی،
- ۴- لوایح مالیاتی،
- ۵- لوایح متضمن تغییر در مواد قانون اساسی،
- ۶- لوایح دریافتی از سنا،
- ۷- لوایح نمایندگان خصوصی (غیروابسته به احزاب)^(۸۸).

عدم توافق میان دو مجلس؛ در صورت بروز عدم توافق میان دو مجلس، قانون اساسی و نظامنامه‌های داخلی هر مجلس مقرراتی را برای خروج از این بن‌بست و تشکیل کمیته مشترک میان دو مجلس پیش‌بینی کرده‌اند. البته قبل از تشکیل کمیته مشترک، غالباً سعی می‌شود تا به طور شفاهی و از راه مذاکره اختلاف موجود فیصله داده شود. این تکنیک توانسته است در سیستم قانونگذاری استرالیا به نحو کارآمدی موثر باشد؛ به طوری که تا به حال تنها در دو مورد در میان سالهای ۳۱-۱۹۲۹، دو مجلس به تشکیل کمیته مشترک برای رفع بن‌بست قانونی اقدام کرده‌اند.

بعلاوه بخش ۵۷ قانون اساسی استرالیا یکی از مهمترین مواد قانون اساسی آن

صورتی به قانون تبدیل می‌شود که به امضای فرماندار کل برسد.

هر لایحه به طور معمول مراحل زیر را طی می‌کند:

۱) مجلس نمایندگان:

ابتکار لایحه^(۷۱)، شور اول^(۷۲) شور دوم^(۷۳)، جریان متعاقب شور دوم^(۷۴)، ارجاع به کمیته مربوط^(۷۵)، گزارش کمیته، ارجاع مجدد به کمیته در صورت نیاز به تغییر (کلاً یا جزئاً)^(۷۶)، شور سوم و رای گیری در مجلس^(۷۷)، ارجاع به سنا^(۷۸)، بازگشت لایحه از سنا (با اصلاحات و بدون اصلاحات)^(۷۹)، تصویب و ارسال برای توشیح^(۸۰).

۲) مجلس سنا:

در مجلس سنا نیز مراحل گذر یک لایحه به سمت قانون تقریباً مشابه مجلس نمایندگان است.

ابتکار طرح (چنانچه منشأ آن مجلس نمایندگان نباشد)^(۸۱)؛ قرائت اول^(۸۲)؛ شور دوم^(۸۳)، ارجاع به کمیته و بررسی آن در کمیته مربوط^(۸۴)، گزارش از کمیته، ارجاع مجدد طرح (جزئاً یا کلاً)^(۸۵)؛ شور سوم و رأی‌گیری^(۸۶)، احاله به مجلس نمایندگان (در صورتی که ابتکار طرح با سنا باشد)^(۸۷)، مراحل مختلف قانونگذاری در سناست.

انواع لوایح؛ لوایح و طرحهای تقدیمی به مجلس نمایندگان بنا بر ماهیت خود به

کشور است که با هدف ایجاد راه‌حل مناسب برای اوضاع و احوالی که مجلس نمایندگان در گذراندن یک لایحه اصرار داشته و مجلس سنا مصر به رد آن باشد، شکل گرفته است. چنانچه از فحوای این ماده برمی‌آید، اگر مجلس نمایندگان لایحه‌ای را تصویب و مجلس سنا از تصویب آن سرباز زند یا نسبت به متممها و تغییراتی اقدام کند که مجلس نمایندگان از تصویب مجدد آن خودداری ورزد یا پس از انقضای مدت سه ماه، مجلس نمایندگان در همان نشست یا نشستهای متعاقب، مجدداً طرح را، به همراه یا بدون متمم، در دستور کار خود قرار داده و به تصویب برساند و سنا از قبول آن مجدداً استنکاف کند یا اصلاحاتی را به آن وارد سازد که مجلس نمایندگان از قبول آن سرباز زند، ممکن است فرماندار کل نسبت به انحلال سنا و مجلس نمایندگان به طور همزمان اقدام کند^(۸۹).

سیستم اداری دو مجلس؛ هر دو مجلس دارای سیستم اداری مشابهی برای انجام امور اجرایی مربوط به خود هستند. به طور خلاصه وظیفه این بخش که به اداره‌های مختلف تقسیم می‌شود، به شرح زیر است^(۹۰):

- انجام امور مربوط به لوایح، اصلاحات و متممها، طرحهای مربوط به تعرفه، طرح‌های دولت در مورد هزینه‌ها و خرجها و درخواستهای فرماندار کل در خصوص تخصیص بودجه، افتتاح پارلمان جدید، تحلیف اعضا و انجام سایر امور مربوط به پارلمان از جمله مراسم تشریفاتی و پارلمان و رسانه‌های

جمعی،

- دادن مشورت‌های لازم به رئیس، روسای کمیته‌ها، وزرا و اعضای پارلمان برای انجام به‌ترامور براساس مقررات موجود،
- ارائه خدمات لازم به مجلس و کمیته‌های مشترک در حدودی که در حوزه صلاحیت اداری می‌گنجد،
- آماده‌سازی گزارشهای روزانه، دستور کار و تنظیم سوابق،
- اصلاح و ضبط پرسشها و تذکرات و دریافت و توزیع پاسخهای رسیده،
- تنظیم اسناد و مطالعه در خصوص چگونگی بهبود شیوه‌ها و رویه‌های مورد استفاده،
- انجام امور درخواستی نمایندگان از جمله تنظیم مسافرتها، سخنرانیها و....
- انجام امور مربوط به اسکان و دفاتر کاری نمایندگان در ساختمانهای تخصیص داده شده در محوطه پارلمان،
- انجام امور مرتبط با همکاری دو مجلس استرالیا و سایر مجالس و تمهیدات لازم برای حضور هیأت‌های نمایندگی پارلمانی در مجامع و کنفرانسهای بین‌المللی،

انتشارات

دو مجلس سنا و نمایندگان، هر یک دایره انتشاراتی ویژه‌ای دارند که از نخستین سالهای قرن بیستم فعالیت خود را شروع کرده‌اند و به نشر انواع مختلف اطلاعات مرتبط با عملکرد دو مجلس از جمله گزارش سالانه، معرفی لوایح معوق و لوایحی که با

تلویحی از قانون اساسی استخراج می‌شوند؛ مثال بارز در خصوص اختیارات انحصاری مستتر، بند ۳ بخش ۷۷ قانون اساسی است که به پارلمان ملی اختیار وضع قوانین در باب صدور اجازه بررسی دعاوی مطرح شده در دادگاههای ایالتی با عنایت به قوانین فدرال را می‌دهد^(۹۱).

مبحث بعدی در باب تعارض بین قوانین مصوبه پارلمان ملی و پارلمانهای ایالات است، به این صورت که اگر در موردی پارلمانهای ایالتی و فدرال هر دو نسبت به تقنین موضوعی که در صلاحیت آنهاست، اقدام کنند ولی قوانین موضوعه آنان متعارض با یکدیگر باشد، تکلیف چیست؟ قانون اساسی استرالیا امکان وقوع چنین موردی را پیش‌بینی کرده است و در بخش ۱۰۹ خود می‌گوید: «وقتی که قانون یک ایالت متعارض با قانون مشترک المنافع است، قانون اخیر نافذ و قانون قبلی - به میزان تناقض خود - بلا اعتبار است.»^(۹۲)

همچنین بخش ۱۰۹ قانون اساسی به عنوان ابزار کمکی در جایی که قانون به وضوح مرز صلاحیت میان پارلمان فدرال و ایالات را روشن نساخته، قابل استفاده است؛ زیرا در صورت وجود هرگونه شک و تردیدی، پارلمان فدرال می‌تواند خود نسبت به وضع قانون مبادرت کند و مطمئن باشد که در صورت وجود هرگونه تعارض احتمالی با قوانین ایالتی می‌تواند ناسخ آنها باشد^(۹۳).

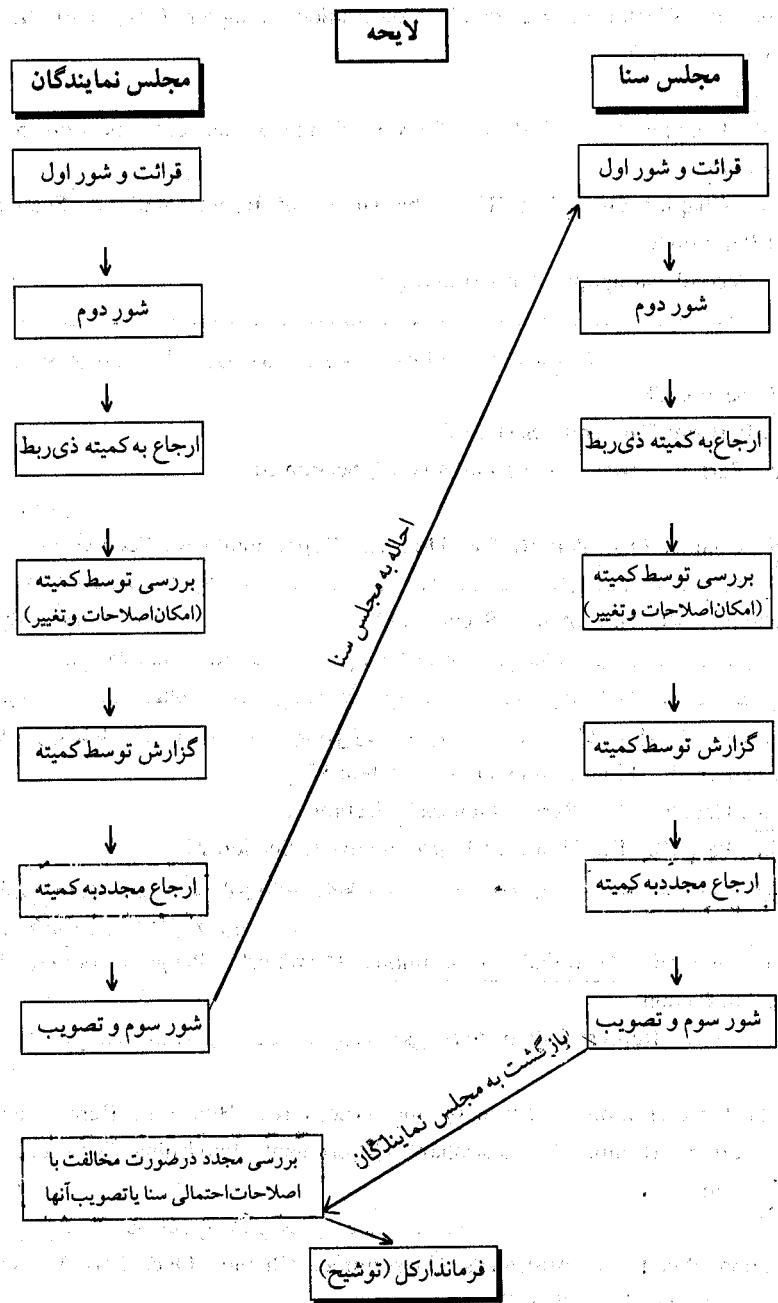
تاخیر تبدیل به قانون شده‌اند، فهرست روزانه لوایح، برنامه روزانه، نشریات مسلسل مرتبط با عملکرد خود، بروشورهای اطلاعاتی، فهرست اعضا، کتابشناسی پارلمانی، پرسشهای مطرح شده و پاسخ به آنها، نقشه معرف جایگاه نمایندگان در هر دوره قانونگذاری، اقدام می‌کنند.

پارلمانهای ایالتی

در تکمیل بحث مربوط به قوه قانونگذاری در استرالیا باید درباره دو مقوله دیگر یعنی اختیارات پارلمانهای ایالتی و تعارض میان قوانین پارلمانهای ایالتی و پارلمان فدرال صحبت کرد.

یکی از مسائلی که در بخش ۵۱ قانون اساسی یا سایر مواد از آن یاد نشده، حدود وظایف پارلمانهای ایالات است؛ لذا در تفسیر موسع از قانون اساسی استرالیا گفته می‌شود که تصریح اختیار وضع قانون به وسیله مجلس ملی لزوماً به معنای سلب این امتیاز از پارلمانهای ایالات نیست و نمی‌توان تصریح را به معنای عدم صلاحیت مجالس ایالتی دانست، اما دسته‌ای از موضوعات وجود دارند که تنها مجلس ملی به طور انحصاری می‌تواند در مورد آنها قوانینی را وضع کند. شناخت امتیازات انحصاری به شکل‌های مختلفی امکان‌پذیر است که بارزترین شیوه شناخت آن تصریح قانون اساسی است. اختیارات انحصاری دیگری نیز وجود دارند که به طور ضمنی و

شمای گذریک لایحه به سمت قانون (به فرض آنکه ابتکار لایحه از مجلس نمایندگان باشد)

پی نوشتها:

- 1 - Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part II, "The Senate" Section 7.
- 2 - Loc. cit.,
- 3 - Ibid. Chapter One, Part V, "Powers of the Parliament", Section 53, last Paragraph.
- 4 - Ibid., Chapter One, Part III , "The House of Representatives", Section 24, First Paragraph.
- 5 - Ibid., Second Paragraph, items(i) and (ii).
- ۶- غالب اختیارات در بخش ۲۸ آمده است، هر دوره مجلس نمایندگان از زمان اولین نشست خود به مدت ۳ سال و نه بیشتر ادامه خواهد یافت ولی می تواند زودتر از موعد به وسیله فرماندار کل منحل شود.

Ibid, Section 28.

7- Ibid., Part one, "General", Section 2.

8 - Ibid., Part V, "Powers of the Parliament", Section 51.

۹- مثلاً نگاه کنید به:

Ibid., Chapter One, Part III, "the House of Representatives", Section 34.

۱۰- بخش ۱۲۲ از قسمت ششم قانون اساسی استرالیا از این نمونه است که پارلمان را مجاز به وضع قوانین در قلمرو فدرال می سازد.
Ibid., Chapter VI, "New States", Section 122.

۱۱- مثلاً در بخش ۹۲ از مبحث چهارم قانون اساسی استرالیا درخصوص «مالیه و تجارت» قدرت تقنینی پارلمان در بسیاری از مسائل «مطلقاً آزاد» معرفی شده است. این ماده می گوید: در اعمال مقررات متحدالشکل گمرکی، تجاری و روابط بازرگانی میان ایالات، چه از راه حمل و نقل داخلی و چه تردد دریایی، [پارلمان] «مطلقاً آزاد» است.

Ibid., Chapter IV, "Finance and Trade", Section 92.

12 - Ibid., Chapter One, Part 1 "General", Section 1.

13 - Ibid., Part III, "The House of Representatives, Section 24".

۱۴- عبارتهای مورد تفسیر دیوان در این بناده، دو لفظ «مستخین بلاواسطه» و «آحاد مردم» مشترک المنافع» بوده است، برای آگاهی از زمینه های این تفسیر رجوع کنید به:

Calin Howard, Australia's Constitution, (New York: Penguin Books, 1985), pp. 57-8, Passim.

۱۵- پارلمان از این امتیاز خود برای تصویب «قانون نمایندگی» (Representation Act) استفاده کرده است. به نقل از:

A Short Description of Business and Procedures, House of Representatives, 9th edition, (Canberra: Australian Government Publishing Service, 1991), P.2, Passim.

۱۶- تشکیل این کمیته در ماده ۵۷ قانون اساسی استرالیا پیش بینی شده است:

Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part V. "Powers of the Parliament", Section 57.

۱۷- برای بحثهای تکمیلی درباره «تناسب و مسأله تعداد اعضای دو مجلس» رجوع کنید به:

Howard, Op.cit., PP. 23-4 / 62-6, Passim.

18 - Loc.cit.,

19 - Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part II, "The Senate", Section 28.

20 - Ibid., Part IV, "Both Houses of the Parliament", Section 50.

21 - Ibid., Part III, "The House of Representatives", Section 32.

۲۲- ماده ۱۵۹ قانون انتخاباتی استرالیا نیز به این موضوع می‌پردازد؛ نگاه کنید به:

Common Wealth Electoral Act, (Canberra: Common Wealth Government Printing, 1989), Section 159.

۲۳- ماده ۵ قانون اساسی استرالیا به این موضوع پرداخته است؛ نگاه کنید به:

Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part 1, "General", Section 5.

24- Ibid., Part III, "The House of Representatives", Section 34, item (i).

25- Loc.cit.,

26- Loc.cit.,

27- Ibid., item (ii).

28- Ibid., Part IV, "Both Houses of the Parliament", Section 44.

29- Loc.cit., item (i).

30- Loc.cit., item (ii).

31- Loc.cit., item (iii).

۳۲- برای اطلاع از شیوه انتخاب رئیس مجلس نمایندگان نگاه کنید به:

House of Representatives Standing Order, Chapter III, "Election of Speaker", Section 12, PP. 3-5.

برحسب این ماده، نظر مثبت اکثریت ساده برای انتخاب رئیس کافی است؛ در صورت عدم حصول به این اکثریت و نامزدی بیش از یک نفر، بالاترین آراء، مرجع کار قرار می‌گیرد.

33 - Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part III, "The House of Representatives", Section 35.

۳۴- شیوه انتخاب رؤسای کمیته‌های مجلس نمایندگان در ماده ۱۳ و ۱۳A نظامنامه داخلی مجلس نمایندگان، درج شده است.

House of Representative Standing Order, Op.cit., "Appointment of Deputy Speaker and Chairman of Committees", Section 13 and 13A, pp 5-7.

35- Ibid., Chapter IV, "Standing Committees", Section 26, P.8.

این کمیته موظف به بررسی مسائلی است که بنا بر اساس ماده ۹۵ نظامنامه داخلی به وسیله اعضای مجلس و بنا بر ماده ۹۷A توسط رئیس مجلس به آن ارجاع می‌شود. نگاه کنید به:

Ibid., Chapter VII, "Rules of Debate and Privilege", Section 95 and 97A, PP. 25-6.

36- Ibid., Chapter IV, "Standing Committees", Section 27., p.8

37- Loc.cit., Section 28.

38- Loc.cit., Section 27.

پیشینه کارکرد مجلس شورا

۳۹- برای چگونگی ترکیب اعضای این کمیته در صورت وجود بیش از یک حزب مخالف، نگاه کنید به:

Ibid., Section 28A, Part (b), Second Paragraph. p.q

40- Loc.cit., Part (c).

41- Loc.cit., items (i-vi), and Part (d),(e) and (f).

42- Ibid., Section 28C, PP. 11-12.

43- Loc.cit., Section 28C, Parts (c) and (d).

۴۴- برای آشنایی با وظایف کمیته فرعی و چگونگی ترکیب سازمانی و شیوه رأی‌گیری در آن نگاه کنید به:

Loc.cit., Parts (f), (g), (h), (i), (J), (k), (l), (m) and (n).

۴۵- برای آگاهی از چگونگی انتخاب و تناسب اعضای دولتی و غیردولتی مجلس در کمیته‌ها و همچنین شیوه انتخاب روسای کمیته‌های فرعی نگاه کنید به:

Loc.cit., Section 28B, items (c) to (r), pp. 10-11.

46- Ibid., Chapter One, Part II, "The Senate", Section 7, First Paragraph.

۴۷- بند ۲ ماده ۷ قانون اساسی ترتیبات خاصی را برای کونینزلند در نظر گرفته است که امروزه با اینکه این ماده همچنان به صورت اصلی خود پابرجاست ولی از حیز انتفاع ساقط شده است، به نقل از:

Howard, Op.cit., P. 74, Passim.

48- Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part II, "The Senate", Section 7, Third Paragraph.

49- Howard, op.cit., P. 74, Passim.

50- Howard, op.cit., P. 76 Passim.

51- Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part II, "The Senate", Section 13, Paragraph2.

۵۲- این ماده در سال ۱۹۷۷ و در شروع دوره موسوم به «تغییر قانون اساسی» مورد اصلاح واقع شده است.
۵۳- برای ترتیبات دیگر انتخابات ایالتی رجوع کنید به:

Loc.cit.,

54- Standing Orders and other orders of the Senate of Common Wealth of Australia, Chapter 2, "Office of the President", Section 6(3), P.12.

55- Loc.cit., Section 7(1).

56- Section 7(2).

57- Ibid., Section 7(3), P.13.

58- Common Weath of Australia Constitution, Chapter One, Part II, "The Senate" Section 18.

59- Senate Standing Orders, Op.cit., Chapter 5, "Standing and Select Committees", Section 17(1), Page 15.

60- Loc.cit., Section 17(3).

61- Ibid., Section 19, Paragraph 1-11.

62- Ibid., Section 20.

- 63- Ibid , Section 22, Paragraph 1, P.18.
 64- Loc.cit, Section 23.
 65- Ibid ., Section 25, P.21, Paragraphs (1) and (2).
 66- Ibid ., Paragraphs (5) and (6) (a) and (b).
 67- Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter One, Part V, "Powers of the Congress", Section 51, Paragraphs (i) - (xxxix).
 68- Ibid ., &. chapeter one, part V, Section 53, First paragraph, and A short Description of Business and procedures of House of Representatives, P. 31.

۶۹- غالب لوایح معرفی شده از جانب مجلس نمایندگان بنابر درخواست دولت است. بر طبق آمار منتشره نسبت لوایح مجلس نمایندگان به سنا حدود دو برابر است.

۷۰- لوایح متضمن تغییر در قانون اساسی در مرحله شور سوم و تصویب، نیازمند کسب اکثریت مطلق هستند. ماده ۱۲۸ قانون اساسی می‌گوید که چنین لوایحی باید موفق به کسب آرای اکثریت مطلق اعضای هر دو مجلس شود و در ظرف زمان نه کمتر از دو ماه و نه بیش از شش ماه پس از تصویب، برای همه پرسی در اختیار ایالات نهاده شود. کلیه اعضای که صلاحیت رای دادن در انتخابات مجلس نمایندگان را دارند، می‌توانند در این همه پرسی شرکت کنند. همچنین در بخش دیگری از این ماده تصریح شده است که اگر یکی از دو مجلس چنین لایحه‌ای را تصویب نکند یا در آن تغییری را خواستار شود که در مجلس دیگر مورد پذیرش (با آراء اکثریت مطلق) قرار نگیرد و مجدداً در ظرف ۳ ماه، مجلس مستکر لایحه، بار دیگر آن را تصویب کند و مجلس دیگر مجدداً از تصویب آن سرباز زند، فرماندار کل می‌تواند آخرین صورت لایحه را در معرض همه پرسی بگذارد و در صورت تایید، آن را توشیح کند و به آن قوت قانونی بدهد. چنین مشکلی تنها دو بار در تاریخ پارلمانی استرالیا در سالهای ۱۹۱۴ و ۱۹۷۴ حادث شده است.

- 71- Standing Order of House of Representative, Sections 211 - 214 PP. 37 -8.
 72- H.R.S.O, Sections 215 - 216.
 73- Loc. cit.., Sections 217-220.
 74- H. R. S. O., Section 221, P.41.
 75- Loc.cit.., Sections 222-223.
 76- H.R.S.O. Sections 234-236, P. 42.
 77- H.R.S.O, Sections 237-242, P.43.
 78- Loc.cit, Section 243.
 79- H.R.S.O., Sections 244-261, pp. 43-46.
 80- H.R.S.O., Sections 265-269, pp. 47-8.

ماده ۵۸ قانون اساسی استرالیا می‌گوید: «وقتی که لایحه‌ای به تصویب هر دو مجلس پارلمان رسید، برای توشیح به فرماندار کل ارسال می‌گردد..... فرماندار کل ممکن است لایحه را به مجلسی که از آن نشأت گرفته بازگرداند و اصلاحاتی را درخواست نماید. مجلسین در این صورت موظف به بررسی اصلاحات پیشنهادی فرماندار (نماینده ملکه) می‌شوند.»

البته فرماندار کل بندرت درخواست ورود اصلاحات را می‌نماید و تنها در صورتی لایحه را به مجلس برمی‌گرداند که سهو و خطای فاحشی در آن موجود باشد.

- 81- The Senate Standing Orders, Chapter 20 "Bills", Section III, P.53.
 82- S.S.O., Section 112, P. 54.
 83- Loc.cit.., Section 114, P. 54.

84- S.S.O., Section 115-119, pp. 55-6.

85- S.S.O., Section 120, p. 56.

86- Loc.cit., Section 122-123. p. 56.

87- S.S.O., Section 125. p. 57.

۸۸- برای مطالعه بیشتر در نمونه‌های لوایح و مفاد آنها، جزئیات مربوط به چگونگی مذاکرات و حدود و ختم آن، رجوع کنید به:

House of Representatives, A short description of Business and Procedures, pp. 32-48 passim.

برای مطالعه چگونگی تقدیم لوایح معوق و امور مرتبط با آن، رجوع کنید به:

House of Representative Standing Orders, Chapter XVI, "Bills", Section 264, p. 47.

۸۹- برای مطالعه مشروح این مطلب، رجوع کنید به:

A) Common Wealth of Australia's Constitution, Part I, "Powers of the Parliament", Section 57.

B) Howard. Op.Cit., P. 30.

C) House of Representatives, A short description of Business and Procedures, p. 44.

۹۰- برای اطلاع از زیربخشهای سازمان اداری و نحوه تقسیم وظایف آنها در مجلس نمایندگان، رجوع کنید به:

Ibid., pp. 85-88.

۹۱- رجوع کنید به:

Common Wealth of Australia's Constitution, Chapter III, "The Judicature", Section 77.

که می‌گوید: «... پارلمان می‌تواند مبادرت به وضع قانون در موارد ذیل بنماید:

تبیین حوزه صلاحیت دادگاه فدرال به جز دیوان عالی؛

تبیین میزان صلاحیت قضائی دادگاههای فدرال در خصوص مواردی که صلاحیت به طور متقارن به دادگاههای ایالتی

نیز تفویض شده است.»

92- Ibid., Chapter V., "The States", Section 109.

۹۳- دیوان عالی استرالیا تکرار یک قانون را از طریق پارلمان فدرال و پارلمانهای ایالتی، صاحب مشکل قانونی نمی‌داند و هر دو را معتبر معرفی می‌کند.